

June 1, 1926

Meditationes beati augustini.

Cest livre est a gervaise launay pbre

Et vene ad Marini Pommeray

scal. Minime Sylli

Incipiunt meditationes beati augustini.

E
ya tūc homuncio fuge paululum occupationes
tuas ⁊ abſconde te modicū a tumultuoſis cogi/
tationibus tuis. abice nūc onerosas curas tuas
⁊ poſt pone laborioſas diſtractiones tuas. vaca
aliquātulū deo. ⁊ requieſce aliquātulū i eo intra
in cubiculū tue mentis. exclude omnia preter deū q̇ te inuitat
ad querendū eum. et clauſo hoſtio quere illū. Dic nūc totum
cor meū dic nunc deo. quero vultū tuū: vultū tuū dn̄e requiro
Eya nunc ergo. tu dn̄e deus meus doce cor meū. vbi ⁊ quomō
te querat. vbi ⁊ quomodo te inueniat? Dn̄e ſi hic nō es. vbi te
queram abſentē? Si aūt vbiq̷ʒ es cur te nō video preſentem?
Sed certe habitas lucē inacceſſibilē. ⁊ vbi eſt lux inacceſſibi/
lis? aut quādo accedā in lucem inacceſſibilē? aut quis me du/
cet ⁊ inducet in illam: vt videā te in illa? Deinde quibus ſig/
nis, qua facie te queram? Nunq̄ te vidi deus meus: non noui
faciem tuā. Quid faciet altiſſime dn̄e. quid faciet iſte tuꝰ lō/
ginquus exul? Quid faciet ſeruus tuus anxius amore tui et
longe proiectus a facie tua? Anhelat videre te et nimis abeſt
illi facies tua. Accedere ad te deſiderat: ⁊ inacceſſibilis eſt ha/
bitatio tua. Inuenire te cupit: et neſcit tuū locū. Querere te
affectat/et ignorat vultū tuū. Dn̄e deꝰ meus es: ⁊ dn̄s meus
es et nunq̄ te vidi. tu me feciſti ⁊ refeciſti. ⁊ oīa bona mea mi
hi ꝯtuliſti: ⁊ nōdū noui te. Deniq̷ʒ ad vidēdū te factꝰ ſū. ⁊ nō
dū fecipꝑt qđ fctūs ſū. O miſera ſors hoīs eſt. hic ꝑdidit ad
qđ factꝰ eſt. O q̄ dirus ⁊ durꝰ caꝰ ille. heu q̇d ꝑdidit ⁊ q̇d īue
nit? q̇d receſſit q̇d remāſit? ꝑdidit beatitudinē ad quā factus
eſt: ⁊ inuenit miſeriam propter quā factus nō eſt. Abceſſit ſi/
ne quo nichil felix eſt et remanſit quod ꝑ ſe nō niſi miſerū eſt
Manducabat tunc homo panem angeloꝝ: quē nunc eſurit.
Manducet nūc panem doloris/quē tunc neſciebat. heu publi/
cus luctus hoīm. vniuerſalis planctus filiorum ade. Ille ruc/
tabat ſaturitate: nos ſuſpiramus eſurie. Ille abūdabat/ nos
mendicamus. Ille feliciter tenebat/et miſere deſeruit. nos in
feliciter egemus: ⁊ miſerabiliter deſideraꝰ. cur nō nobis cuſto

diuit illud cū facile posset: quo tā grauiter caremus? Quare
sic nobis obserauit lucē / ⁊ obruet nos tenebris. Ut quid nobis
abstulit vitā et intulit mortē erumnosā? Unde sumus expul-
si: quo sumus impulsi? Unde pcipitati: quo obrupti a patria
in exilium. a visione dei in cecitatē mētis. a iocūditate immor-
talitatis in amaritudinē ⁊ horrorē mortis misera mutacio est
de quanto bono in quātū malū. Graue damnū est. grauis do-
lor est. graue totū est. Sed heu me miserum. de miseris filiis
eue elongatis a deo. Quid incepi. qd effeci. quomō tēdebā. qd
querebā. ad quid aspirē? in qbus suspiro? Quesiui bona: et ec-
ce turbatio. tendebā in deū ⁊ offendi in meipsū. requiē qrebaz
in secreto meo. ⁊ tribulationē et dolorē inueni in intimis meis
Uolebam ridere a gaudio mentis mee ⁊ cogor rugire a gemi-
tus cordis mei. sperabatr leticia et ecce vnde debentr suspiria. et
tu dn̄e vsqzquo / vsqzquo dn̄e obliuisceris nos: vsqzquo auer-
tis faciē tuaz a nobis? quādo respicies et exaudies nos: quādo
illuminabis oculos nostros / et ostendes nobis faciē tuā: quan-
do restitues te dn̄e nobis? respice dn̄e / exaudi illumina nos. os-
tende nobis teipsū. restitue te nobis vt bene sit nobis sine quo
tā male est nobis. mitte labores nostros ⁊ conatus nostros ad
te. qui nichil valemꝰ sine te. Inuita nos. adiuua nos. obsecro
ne desperē suspirando: sz respirē sperādo. obsecro dn̄e amari-
catum est cor meū sua desolatōne: indulcora illud tua consola-
tione. Obsecro dn̄e esuriēs incepi querere te: ne desinā ieiunꝰ
de te. Famelicus accessi ne recedā īpastus: paup veni ad diui-
tē: miser ad misericordē. ne redeā vacuus ⁊ cōtēptꝰ. Et si anq̄
comedā suspiro / da post suspiria vt comedā. Dn̄e incuruatus
nō possū nisi deorsū aspicere: erige me vt possim sursū inten-
dere. Iniqtates mee supgresse sūt caput meū obruerūt me / si-
cut onus grauant me. euolue me. exonera me: ne vrgeat pute-
us earum os suū super me liceat michi vel de longe suspicere
lucem tuā / vel de profundo. Doce me querere te: ⁊ ostende te
querenti. quia non querere te possum nisi tu doceas: nec inue-
nire nisi tu ostendas te. Queram te desiderando / desiderez te
querendo. inueniam amando. amē inueniendo. fateor domine
⁊ gratias ago q̄ creasti in me hanc imaginem tuā. vt tui me-

mor te cogitez/te amē. Sed sic est abolita atritione vitioꝝ. sic est obfuscata fumo peccatoꝝ/vt nō possit facere ad quod facta est: nisi tu renoues et reformes eam. nō tento dñe penetrare altitudinē tuā. qꝛ nullatenꝰ ꝯparo illi intellectū meū. sꝫ desidero aliquātum intelligere veritatē tuam: quā credit et amat cor meū. neqꝫ eī quero intelligere vt credā: sed credo vt intelligam. Nam et hoc credo: qꝛ nisi credidero non intelligā

Quod sit inaccessibilis lux
vbi deus habitat. Ca. ii.

Vere dñe hic est lux inaccessibilis in qua habitas. vere enī nō est aliquid qđ hāc penetret/vt ibi puideat. Vere ego ideo hāc non video qꝛ intima mihi est. ꝛ quicqđ video p illaꝫ video. sicut infirmus oculus quicqđ videt p luceꝫ solis videt quā in ipo sole neqt aspicere. nō potest intellectꝰ meus ad illā. nimis fulget. nō capit illā. nec sufficit oculus aīe mee diu intendere in illā reuerberat fulgore. vincitur amplitudine obruitur immensitate. cōfunditur capacitate. O sūma ꝛ inaccessibilis lux. O tota et beata veritas quā longe es a me: q tā ꝑpe tibi sū: quā remota es a conspectu meo/ qui sic presens sum in ꝯspectu tuo/ꝛ ad te nō possū accedē. īta me ꝛ circa me ē/ ꝛ te nō sētio

Quod in deo sit armonia/odor/sapor/bonitas
pulchritudo ineffabili modo. Ca. iii.

Adhuc lates dñe aīaꝫ in luce ꝛ beatitudine tua. ꝛ idcirco versatur illa adhuc in tenebris ꝛ miseria sua circūspicit enī ꝛ nō videt pulchritudinē tuam. ascultat et nō audit armoniam tuā. olfacit et nō pcipit odorē tuū. gustat ꝛ nō agnoscit saporē tuū. palpat et nō sentit leuitatē tuam. Habes eī hec certe dñe deus meus tuo ineffabili modo, qui ea dedisti rebus a te creatis suo sensibili modo sed obriguerunt et obstupuerunt. sed obtusi sunt sensus anime mee vetusto labore peccati. Quid es dñe. quid es: Quid intelligit cor meum: Certe vita es sapientia es. veritas es bonitas es. beatitudo es. omne bonum es Ca. iiii.

Excita nunc anima mea et erige totũ intellectũ et cogita quantũ potes quale et quãtũ sit illud bonũ. si singula bona delectabilia sunt: cogita intime ꝙ delectabile sit illud bonũ qđ iocunditatẽ cõtinet oĩʒ bonoꝝ. ⁊ nõ qualẽ in rebus creatis sumus expti. sed tãto differẽtẽ ꝙtũ differũt creator et creatura. Si eĩ bona est vita creata: ꝙ bona est vita creatrix. si bona et iocunda est salus facta. ꝙ iocũda est salus q̃ fecit oĩʒ salutẽ. Si amabilis sapientia in cogitacione reꝝ cõditarũ: quã amabilis sapientia q̃ oĩa condidit ex nichilo. Deniqʒ si multe et magne delectationes in rebus delectabilibus qualis et quanta est dilectacio in eo qui fecit ipsa delectabilia.

Quot et quãta sunt fruentibus deo Ca. v.

Qui hoc bono fruitur, quid illi erit. et quid non erit certe quicqđ volet erit. quod nolet: nõ erit. Ibi quippe erũt bona corporis et aĩe, qualia nec oculus vidit nec auris audiuit nec cor hoĩs cogitauit. Cur ergo per multa vagaris homũcio querendo bona aĩe tue et corporis. Ama vnuʒ bonũ in quo sũt oĩa bona: ⁊ sufficit. desidera simplex bonũ qđ est oẽ bonũ. ⁊ satis est. Quid eĩ amas caro mea quid desideras aĩa. Ibi est quid amas quicqđ desideras. Si delectat pulchritudo. fulgebũt iusti sicut sol. si velocitas aut fortitudo: aut libertas corporis cui nichil obsistere possit: erũt siles angelis dei. q2 seminatur corpus animale. et surget corpus spũale, potestate vtiqʒ non natura. si longa et salubris vita: ibidẽ sana eternitas, et eterna sanitas. q2 iusti imperpetuũ viuent. ⁊ salus iustorũ a dño. Si satietas satiabitur cũ apparuerit gloria dei. si ebrietas: inebriabuntur ab vbertate domus dei. si melodia ibi angelicĩ cõcinunt sine fine deo. si quelibet non imunda voluptas: torrente voluptatis sue potabit eos dñs. si sapientia: ipsa dei sapiẽtia ostendet seipsã sapiẽtiã. si amicicia. diligũt deũ plusꝙ seipsos. ⁊ inuicem tanꝙ se ipsos: ⁊ deus illos plusꝙ illi seipos. q2 illi illũ: ⁊ se inuicẽ ꝑ illũ. ⁊ ille se ⁊ illos par seipsũ. Si concordia: oĩbus illis erit vna voluntas. Si potestas: oĩpotens erit eis voluntas sua vt deo suo. Nã poterit deus qđ volet ꝑ seipsũ: ita poterũt illi quod volent per illum. quia sicut illi non aliud volent ꝙ ille: ita ille volet quicqđ illi volent. ⁊ qđ ipse vo

let:nō poterit non esse. si honor desiderantur et diuitie:de⁹ ser
uos suos bonos et fideles supra multa constituet. immo filii
dei ⁊ dii vocabuntur. et vbi erit filius dei erunt et illi:heredes
autem dei/coheredes autē christi. Si vero securitas:certe ita
certi erunt nūq̄ et nullatenus deesse vel potius istud defutuꝝ
sicut certi erunt se non sua sponte illud amissuros. nec dilecto
rē deū illud dilectoribus suis inuitis ablaturū nec aliud deo
potentius inuitis deū et illos et se superaturū. Gaudium vero
quale et quātū est: vbi tale ac tantū bonū est cor hūanū. cor in
digens. cor expertū erumnas: immo obrutū erumnis. quātum
gauderes si oībus his abundares? Interroga intima tua si ca
pere possint gaudium suū de tāta beatitudine sua. sed certe si
q̄s alius quē oīno sicut te ipsū diligeres eandē beatitudinē ha
beret duplicaretur gaudiū tuū. q2 nō minus gauderes pro eo q̄
pro teipso. si vero duo vel tres vel multo plures idipsū haberēt
tantūdē p singulis q̄ tū pro te ipso gauderes: si singulos quā
tū te ipsū amares ergo in illa pfecta caritate ciuium bonoꝝ
angeloꝝ et hoīꝫ. vbi nullus minus diligit aliū q̄ seipsū/non
aliter gaudebit q̄sqꝫ pro sīgulis aliis/q̄ pro se ipso. si ergo cor
hoīs de tanto suo bono vix capiet gaudiū suū/ quomō capax
erit tot et tantoꝝ gaudioꝝ: et vtiqꝫ qm̄ quātūlibet diliget ali
quē tātū gaudebit de bono eius. sicut in illa perfecta felicita/
te vnusq̄sqꝫ plus amabit sine ꝯpatione deū q̄ se et oēs alios
secum: ita plus gaudebit absqꝫ estimatione de felicitate dei q̄
de sua et oīm alioꝝ secū. Sed deū sicut diligent toto corde. to
ta mente. tota aīa nō sufficiat dignitati dilectionis: pfecto sic
gaudebunt toto corde. tota mente. tota aīa. vt tamen totū cor
tota mens. tota aīa nō sufficiat plenitudini gaudii.

Quod in deo sit gaudium plenum
quod promittitur Ca. vi.

Deus me⁹ ⁊ dn̄s me⁹. spes mea ⁊ gaudiū cordis mei. dic
aīe mee si hoc ē gaudiū de quo nobis dicis p filiū tuuꝫ
petite et accipietis: vt gaudiū vestrū sit plenū. Inueni nāqꝫ gau
diū ⁊ quoddā plenū ⁊ pl⁹ q̄ plenū. pleno q̄ppe corde plena men

anima. pleno toto hoīe gaudio illo. et ad huc supererit supra modū gaudiū Nō ergo totū illud gaudiū intrabit in gaudentes: sed toti gaudētes intrabunt in gaudiū. Dic dn̄e dic seruo tuo intus in corde suo. si hoc est gaudiū in quo intrabunt serui tui q̄ intrabunt in gaudiū dn̄i sui: s₃ gaudiū certe in quod intrabunt electi tui: nec oculus vidit. nec auris audiuit. nec ī cor hoīs ascendit. Nondū ergo dixi aut cogitaui dn̄e q̄tū gaudebunt illi beati tui. vtiq₃ tm̄ gaudebūt q̄tū amabūt. tm̄ amabunt quātū cognoscēt. quātū cognoscent te. tantū dn̄e tunc ꝛ amabunt. Certe nec oculus vidit nec auris audivit. nec in cor hoīs ascendit in hac vita quātū te cognoscent et amabunt in illa vita. Oro deus vt cognoscem te. amē te. vt gaudeaz de te et si non possū in hac vita ad plenū vel proficiam in dies. vsq₃ dū deueniat illud ad plenū. pficiat in me hic noticia tua. et ibi fiat plena. crescat amor tuus: ꝛ ibi sit plenus vt hic gaudium meū sit in spe magnū: ꝛ ibi sit in re plenū. Dn̄e p filiū tuum iubes. immo consulis petere, ꝛ promittis accipere vt gaudium vestrū plenū sit. peto dn̄e qd̄ consulis p admirabilē cōsiliariū tuū. accipiā qd̄ promittis p veritatē tuā vt gaudiū meū plenū sit. Meditetur interius inde mens mea. loquatur inde lingua mea. amet illud cor meū sermocinetur os meū esuriat illud anima mea. sitiat caro mea desideret tota substātia mea donec intret in gaudiū dei q̄ est trin⁹ et vn⁹ de⁹ bn̄dict⁹ in scl'a Amē

Oratio serui dei se totū deo cōmittentis Ca. vii.

DEus pater omnipotēs et bone dn̄e miserere mei peccatoris. et da mihi veniā peccatoꝝ meoꝝ cauere ꝛ vincere oēs insidias et tentaciones et delectaciones noxias perfecta mente et actu vitare q̄ prohibes. facere ꝛ seruare que iubes credere ꝛ sperare et amare. viuere quātū scis ꝛ vis. Da michi domine vnctionē pietatis ꝛ humilitatis discretā abstinentiam. carnis mortificationē ad te amādū et orandū. meditandū. laudandū ad omnē secundū te cogitatū puram sobriam deuotā. veracem. veritatem et efficacem. Da michi dn̄e mandatoruz tuoꝝ noticiam. dilectionē. facilitatē. effectū sp dn̄e ad meliora cū humilitate proficere. Ne derelinquas me dn̄e deus me⁹

ne humane infirmitati vel ignominie: neqȝ meritis meis nec vlli alii rei nisi dispositioni tue. Tu dñe clemẽter dispone me et oẽs cogitationes et act⁹ meos in bñplacito tuo: vt fiat a me et in me tua sp solũ volũtas. ⁊ libera me dñe ab omni malo. et da michi omne bonum et teipsum. vt gaudium meum plenuȝ sit in te qui es vita eterna. Amen.

Consideratio periculoꝝ Ca. viii.

Nichil morte certius. Nichil incertior hora mortis. cogitemus ergo ꝙ breuis sit vita nostra. ꝙ via lubrica quã mors certa: et hora mortis incerta. Cogitemus quantis amaritudinibus admixtũ sit. si quid dulce aut iocundũ in via huius vite occursu suo nobis alludit. ꝙ fallax et suspectũ/ ꝙ instabile et transitoriũ est qcqd h⁹ mũdi amor ꝑturit. quicqd species aut pulchritudo tẽporalis promittit. Consideremus etiã que sit celestis patrie suauitas aut dulcedo. et attendamus et perpendamus vnde cecidimus/ ⁊ vbi iacemus. quid ꝑdidimus/ et quid inuenimus vt ex vtroqȝ intelligamus quantũ nobis in hoc exilio lugẽdũ est. Hinc etiam Salomon ait. Qui apponit scientiam: apponit et dolorẽ. qr ꝙto magis homo ĩtelligit mala sua tãto amplius suspirat et gemit. Meditacio siquidẽ parit sciãȝ sciã cõpunctionẽ. ꝯpunctio deuotionẽ. deuotio commendat r̃oẽȝ. meditatione assidua homo ad cognitionẽ sui illuminatur/ ⁊ cõpunctione ex consideratione malorũ suorum cor interno dolore tangitur

De causis quibus excitamur ad amorem dei Ca. ix.

Miser ego quantũ deberẽ diligere deũ meum qui me fecit cum non eram. redemit cũ perierã. Nõ eram ⁊ de nichilo me fecit/ nõ arborẽ/ non auẽ/ non aliquid de animalib⁹. sȝ hoiẽ me voluit esse. Dedit michi viuere. sentire discernere. Perierã: et ad mortalẽ descendit immortalis. suscepit passionẽ suscepit mortẽ. vicit: et sic me restaurauit. sic grã ei⁹ ⁊ mĩa eius sp preuenerũt me. De multis etiã periculis sepe liberauit me liberator meus. Qñ errabam: corripuit me. qñ ꝯtristabar. cõsolatus est me. qñ desperabam. cõfortauit me. quãdo cecidi:

erexit me. qñ steti. tenuit. quando iui: direxit. quãdo veni: suscepit. Hec et multa alia fecit michi deus meus: de quibus michi dulce erit semper loqui. sẽper cogitare. sp gratias agere vt p oĩbus beneficiis suis possim eũ amare et laudare. Et p his oĩbus qd illi repẽdã nõ habeo: nisi vt tm̃ dili gã. Nõ ei meli⁹ nec decentius q̃ p dilectõez repẽdi potest / qđ p dilectionẽ datũ est.

Ad accendẽdum amorẽ dei in se Ca. x.

Onsidera O homo quid tibi erat / et quid tibi factum sit. z pensa q̃ tibi hec fecit quanto amore dignus sit intuere necessitatẽ tuam / z bonitatẽ eius: z vide quas gratias reddas / z quantum debeas honori eius in tenebris in lubrico in descensu sup irremeabile chaos inferni. ĩmensum et quasi plumbeum põdus pendẽs a collo tuo deorsũ te trahebat: et onus importabile de sup te premebat. hostes inuisibiles toto conatu te impellebãt / sic eras sine oĩ auxilio. z nesciebas qr sic 9ceptus et natus eras. In tenebris eram. qr nil nec meipsũ sciebaz. In lubrico qr imbecillis a lapsu peccati erã. qr sup chaos inferni pondus originalis peccati deorsum me premebat. z inimici mei demones vt me aliis peccatis dãnabiliorẽ facerent vehementer insistebant sic oĩ auxilio destituto. illuxisti me deus meus. ostendisti plũbũ trahens et onus grauans / z hostes impellentes. reiecistiqz peccatuz in quo natus et receptus erã et dãnationẽ amouisti. et malignos spiritus ne vim aĩe mee facerẽt prohibuisti cristianũ vocari me fecisti de noĩe tuo: per quod et ego confiteor. et tu cognoscis me inter redẽptos tuos erexisti et eleuasti me ad noticiam z amorẽ tuũ fecisti me confidere de salute aĩe mee. pro qua dedisti aĩam tuã. et mihi si te sequerer pmisisti gloriam tuã z ecce cũ nondũ te sequar sicut consuluisti sed insuper multa peccata fecerim que prohibuisti adhuc expectas vt sequar et dones quod promisisti

Capitulum. xi.

Onsidera aĩa mea. intendite oĩa intima mea. quantũ illi debeat tota substantia mea. Certe dñe quia me fecisti, debeo amori tuo meipm totũ qr me redemisti: debeo me ipsũ totũ. immo debeo amori plusq̃ meipm quantũ tu es maior me pro quo dedisti teipm / z promisisti teipm. Fac precor me

dñe gustare p amorẽ qḋ gusto p cognitionez: sentiã p affectũ qḋ sentio p ĩtellectũ plus tibi debeo q̄ meipm totũ / sz nec plꝰ habeo. nec hoc ipm p me totũ possũ reddere. trahe dñe in amorẽ tuũ vel hoc ipsũ totũ qḋ sũ tuũ est conditione: fac tuũ dilectione. Ecce dñe corã te est cor meũ. conat / sz p se nõ potest. fac tu qḋ ipz nõ põt. admitte me intra cubiculũ amoris / peto / quero / pulso. Qui me facis querẽ / fac accipere. das querẽ / da inuenire. Doces pulsare. aperi pulsanti / cui das si negas petenti: quis inuenit / si querens frustratur: cui aperis si pulsãti claudis: qḋ das non oranti: si amorẽ tuũ negas oranti: ad te habeo impetrare. adherere importune anima mea. Bene dñe fac michi amoris tue pticipẽ. lãguet refocilla illaz. sanet eã dilectio tua. ĩpignet eã affectꝰ tuus impleat eam amor tuus. occupet me totũ et possideat totum

Orõ serui dei de se siliter scientis Ca. xii

Scio me. scio et fateor qz nõ sũ dignus vt tu diligas: sed certe nõ es ĩdignus seruitio creature tue. Da ergo michi dñe vnde tu es dignus et ego ero dignus vnde sũ indignꝰ. Fac me quõ vis a peccatis cessare / vt quõ volo possĩ tibi seruire. Cõcede me sic custodire et regere / et finire vitã meã / vt ĩ pace dormiã ꝛ requiescã in te: Presta michi in fine vt me accipiat somnꝰ cũ requie. requies cũ securitate. securitas ĩ eternitate. Per christũ dominũ nostrum

Oratio ad iesum christum p desiderio ipiꝰ Ca. xiii.

Dñe iesu christe redemptor meus mĩa mea. salꝰ mea. te laudo. tibi grãs ago. Tua me dñe bonitas creauit. tua mĩa me ab originali peccato mũdauit. tua patiẽtia post illã emũdatiõnẽ in aliis peccatoꝝ sordibus volutatũ hactenus tolerauit / nutriuit / expectauit. Dñe deus meus creator meꝰ. victor meꝰ adiutor meꝰ / te sitio / te esurio / te desidero / ad te suspiro. te ↄcupisco benignissĩe. suauissĩe. serenissĩe. te volo. te q̃ro. te spero. Renuit cõsolari aĩa mea nisi de te dulcedo mea age iã dñe appare mihi ꝛ ↄsolatꝰ ero. ostẽde michi faciẽ tuã / ꝛ saluꝰ ero. exhibe pñtiã tuã ꝛ implebitur desideriũ meũ. reuela glãz tuã. ꝛ pfectũ erit gaudiũ meũ. Sitiuit ĩ te aĩa mea: q̄ mltiplicit tibi caro mea. Qñ venies ↄsolator meꝰ quẽ ego expectabo: O siqñ

videbo gaudiuz meū qḋ desidero? o si satiabor cum aparuerit gloria eius quā esurio. o si inebriabor ab ubertate dom⁹ tue ad q̄ suspiro. si potabis me torrente voluptatis tue q̄ sitio. Da michi dn̄e in hoc exilio panez doloris et lachrimaꝝ quē esurio sup oēz copiaz deliciaꝝ. Sint michi dn̄e ī terra lachrime mee panes die ac nocte donec dicat michi. ecce deus tuus. donec audiam: ecce sponsus tuus. pasce me dn̄e interim singultib⁹ meis. refocilla me doloribus meis

Conquestio peccatoris. Ca. xiiii.

DEus meus qualem me feci. qualis eram/ deus qualem me fecisti/ ꝛ qualē me interī feci? In peccatis eī cōceptus et natus. sz abluisti me. sanctificasti me in necessariis erā tūc natus: nūc sū in spontaneis volutatus. Heu me miserū et nimis miserū. nimis eī miserū quē torquet cōscia sua q̄ fugere nō potest. nimis eī miserū quē expectat dānatio sua q̄ vitare non potest. nimis infelix q sibiipsi est horribilis nimis infelicior/ cui mors eterna sensibilis. nimis erumnosus: quē terrent continui de sua infelicitate errores. nimis erūnosior quē torquebunt eterni de sua iniquitate dolores malū hoc/ et malum hoc: sed minus hoc/ et minus

Quā amara res sit peccatum Ca. xv.

PEccare q̄ amara res et mala. peccata q̄ faciles adit⁹/ q̄ difficiles exitus habetis. dū suadetis mugitū. post q̄ persuaseritis. usqz ad mortē aīe pungitis peccatores quos inducitis. in quos utres usqz includitis? Intelligite quia malum et amarum est relinquere deum. qui peccatis redite ꝛ nolite peccare. nolite inq̄ nolite. malū est et amaruz nolite. vere malum et amarū est. expertus sū. in hoc ipo sū. aut eī cōtinui dolores cruciabunt penitentē vitā meā. aut eterni cruciatus vexabunt puniendam aīaz meā. utrūqz malūz est ꝛ amarū utrūqz libera me ab utroqz.

ANima mea ante oīa. et sicut inter virtutū moneo causas ne recordationibus malorum tuoruz alicuius diaboli laqueos incurras: quos multi incauti incurrūt. qui dum ala sua quasi pro eis plorantes ante mentē oculū reducūt per easdē recordatōes in ipas maloꝝ delectatōes īsipiēter incidūt

Exponit corā deo miseriā suā Ca.xvii.

SEpius eni sine causa alicuius vtilitatis cū aliquo loq̄
incipio: statim in detractionē incurro. vel pro aliqua re
impudēter iuro uel vitio curiositatis in nocte succūbo. vel ma
larū cogitationū turpitudinis motus illicitos ₇ impudicos in
ipis interioribus meis sustineo. Heu tā te infelicitati. tante ꝑ
ditioni. dū eni q̄ retro sum obliuiscēs. ad ea q̄ ante sum me ex/
tendere volo: subita nescio qua miseria me relabi ad inania ₇
noxia cōspicio/₇ tanq̄ mors subita interueniēs. vel queādmo
dū canis rabidus q̄ nec ꝑcuss9 a laceratōne hoīs se tempat: car
nalis dilectio ꝑforat mentē meā. ₇ pro suaui odore virtutū: sē
tio itollerabilē ac tetrū fetorē. intereor est fetor dulcissime dñe
iesu' ₇ expando corā te oēs iniquitates meas quas intus susti
neo in aīa mea. Sūt aūt hec mala mea. scꝫ ira. impatientia. i
imicicia/deo et oībus sanctis odiosa. discordia. indignatio ran
cor animi. tediū mentis. voracitas gule. murmuratio desideri
um voluptatis. delectacio carnis. tēpestas libidinis/et multa
his similia q̄bus vexatur ₇ afficit/laceratur et discerpitur in/
felix aīa mea. q̄ tollerabilius canis putridus fetet hoībus q̄ a
nima peccatrix deo. q̄ infelicius ista deo q̄ ille hoībus.

Peccator aīam suā alloq̄tur Ca.xviii.

ANima mea arbor infructuosa vbi sunt fructus tui? Ta
lis arbor digna securi ₇ igne digna succēdi ₇ inscindi.
Qui sūt fructus tui? Vtiq₃ spine pūgētes ₇ amara pocula. q̄
vtinā sic te penitēdo pungerēt vt confitentibus sic amaresce/
rent. vt euanescerent. Forsitan ꝑuū quid putas aliquod pec/
catū. Sed heu nonne oē peccatū ꝑ preuaricationē deū exhono
rat? q̄d ergo deū exhonorat q̄ prauū. Audebit ergo peccator a/
liquot peccatū paruum existimare.

In quo possit respirare peccator Ca.xix.

IEsu bone dñe cur de celo venisti? Quid mūdo fecisti?
Ad q̄d te mori dedisti? nisi vt peccatores saluares: quoꝝ
maximus ego sū. Respira ergo peccator. respira: ne desperes.
Spera in eo quē times. Affuge ad eū a quo aufugisti. inuoca
īportūe quē supbe ꝓuocasti. Iesu ꝑpt nomē tuū fac mihi scd'ꝫ

nomen iesu. Obliuiscere supbū puocātem/respice miserꝝ inuocantē nomē dulce. nomē delectabile. nomē confortās peccatorē/ ꝛ vere spei. Quid est' ei iesus nisi saluator: ergo ppter te metipꝫ esto michi iesus. Noli dn̄e noli sic attēdere malū meū vt obliuiscaris bonū tuū. O bone dn̄e si ergo amisi vnde me damnare potes tu nō amisisti vnde saluare soles. Si ei castitatē meā ademi: nunqd mīaꝫ tuā pemi: Verꝝ est q2 cōscientia mea meretur dānationē/ ꝛ penitētia mea nō sufficit ad satisfactionē: sꝫ certū est q2 mīa tua supat oēꝫ offēsionē. Parce ergo tu dn̄e q̄ es salus: ꝛ q̄ nō vis mortē peccatoris. miserere peccatrici anime mee. Solue vincula eius. Sana vulnera eius ecce misericors dn̄e corā te exhibeo aīaꝫ meā. interius virtute dissolutā cathenis vitioꝝ ligatā. pondere peccatoꝝ grauataꝫ delictoꝝ sordibus fedatā visceribus criminū/ his ꝛ aliis gravibus malis/ q̄ melius me vides obtritā oppressā. circundataꝫ: obuolutā/ bonoꝝ oīm releuamine destitutā: ecce quanta coartat me miseria subueni. succurre. O immēsa misericordia

De captiuitate et miseria hois. Ca. xx.

Heu miser. heu miser sēper ꝛ vbiqꝫ miser: Quāta captiuitas miseri hois: Si male viuit aperta est dānatio si recte quidem viuere videtur/ sꝫ incaute se custodiens/ inde gloriatur. Iterꝝ est misero certa mors et eterna dānatio. Isti sūt inimici miseri hois supbia. inuidia. inanis gloria. q̄ infelicē cōtamināt ꝛ infestāt. ꝛ nisi mīa eū tueat: sepi' vsqꝫ ad mortem vulneratur. Libera me dn̄e ab his hohibus meis: quibus me liberare non valeo:

Quam prompti simus ad malū: ꝙ lapidei ad bonum Ca. xxi.

Peruersū ei et pessimū cor meū ad deplorāda ppria peccata lapideū est et aridū. ad resistendū insultibus molle ꝛ luteum ad inutilia ꝛ noxia tractāda velox est et infatigabile. ad cogitāda salubria fastidiosum ꝛ immobile. aīa mea distorta ꝛ deprauata ad precipitādū ꝛ volutandū se nimis facilis ꝛ prōpta ad salutē reminiscendū nimis difficilis ꝛ pigra longum est enumerare singula castrimargiā. somnolentiam

leuitatem. ĩpatientiã. zenedoxiam. detractionẽ. inobedientiaʒ ꝛ cetera vitia/ qbʒ facta ẽ ĩfelix aĩa mea quotidiano ludibrio qbus distrahitur. ꝯcultatur ꝛ pdit. libera eã dñe exonera mo/le peccatoꝝ obruptã solue delictorũ funibus ligatã. expedi cri minib' irretitã. erige iacentẽ. sustine mutatẽ. instrue spũalib' armis ꝟtutib' inermẽ. tege et ꝑtege pugnatẽ. expugna expu gnantẽ. Jesu bone vide hũilitatẽ meã. ꝛ libera me/ ꝛ dimitte de/licta mea. adiutor meꝰ esto: ne derelinquas me. ne despicias me/ sʒ doce me. et adiuua me facere voluntatẽ tuã. Aĩa mea testetur: qđ libenter; os ꝯfitetur. adiuua me dñe pius benig/ne et clemens plusq̃ possĩ cogitare. non minus id sentiam qđ presumo sperare.

Imprecatur vt anima peccatis obrupta liberetur. Ca. xxii.

O Peccata mea magna estis nimis multa estis nimis. Iu dex terribiliter districtus equaliter seuerus ĩmoderate offẽsus. vehemẽter iratꝰ. snĩa ĩmutabilis. carcer irremediabi lis. tormenta sine interuallo. sine tẽperamẽto tortores horribi les q nunq̃ lacescunt nunq̃ miserentur timor reũ conturbat. cõscia ꝯfũdit cogitationes increpãt fugere nõ licet. ecce ĩ quo periculo incessanter cõsisto. nisi qz nõ [illegible] hec cogito. eo aũt mi serior ꝛ miserabilior qđ obliuisci possũ. [illegible] enĩ videt deus me et peccata mea. sp michi intimãt districta. sp inuisibiles ĩ sidiatores parati. vt illuc rapiant miseriã aĩaʒ meã sic sũ posi tus cũ vigilo. sic sũ cũ dormio. sic sũ cũ rideo. sic sũ cũ letor. sic sũ cũ supbio. cũ detraho. sic sũ cum irascor. sic sũ cũ tristor. sic sũ cũ delicias corporis miserabiles ãplector/ deniqʒ sic sũ sẽp ꝛ vbiqʒ. ecce me miserũ. ꝛ vbi sũ. et vbi nũc sũ qui nescio vbi futurus sum

Consideratio stricti iudicis. Ca. xxiii.

Ve michi misero quid faciam. Heu q̃to tempore lan/guet mens mea quanto stupore induratũ est cor meũ quanto corpore obturatur aĩa mea. Quid est quod sic me ĩpe dit: quid est quod sic ceruicem meam premit? Vult domine vult aĩa mea ad te erigere faciem suam: et plumbeo pondere onerata grauatur. conatur se expedire; et cathenis ferreis ab/

stringitur tentat exire. ⁊ eneo carcere clauditur. cupit in se di-
rigere intuitū suū / ⁊ caliginosis oculis obscuratur. Que sunt
ista deus meus q̄ sic aīam meam obtenebrant ⁊ grauant clau
dunt et ligāt: forsitan hec sūt peccata mea immo vere hec sūt
peccata mea / certe hec sunt. affectus carnalis infatuāt in me
saporē spūaliū. intentio inferiorꝝ incuruauit aīaꝫ meā ab in
tuitu supnorꝝ amor terrestriū extinxit in me delectationem ce
lestium. vsus vitiorum euanuit in me sensus verorꝝ donorꝝ. ab
his donis sū elongatus / et in his malis ocupatus. seclusus ab
illis. inclusus in istis / ab illis deuolutꝰ. ī illis abuolutꝰ Hic est
ille carcer ⁊ vincula. hic sūt ille tenebre ⁊ pōdera. Ve michi q͛
prope est dies ire. Prope est inquā ⁊ incognita. cubito venit / et
forsitan hodie erit.

Lamētatio peccatoris seipꝫ punīētis: Ca. xxiiii.

DElicta mea cur eratis tam ne- ria futura. cū aīaꝫ meaꝫ
vestra dulcedine potabatis. cū cor meū vestra dulcedi-
ne vngebatis: Cur hic me celabatis. ⁊ cur me tradebatis: im-
mo non vos me tradidistis / sed ego me tradidi q̄ vobis credidi
nō vos me decepistis / sꝫ me decepi q̄ vos intra me suscepi Heu
cur vos habui fidē. ⁊ cur credidi vobis Sꝫ quodā horribili mo
do videns cecꝰ me cōmisi vobis Videns eī q͛ vos cognoscebā
et q̄ mala vos sequitur sciebam. cecus eī q͛ a vobis nō cauebā
Heu peccatū nomē horrendū. res detestabilis. nullo modo ꝯpa
bilis. cecus nō videt foueā in quā cadit. insanus putat se debe
re qđ facit. q͛ spōte facit pctm̄. Videns et sciens precipitio se
tradit mors et tormenta quelibet tormenta tm̄ sūt / et in se fe-
da sunt. q͛ inordinata sunt. Pctm̄ in se hꝫ feditatē suā / ⁊ in se
trahit eternā infelicitateꝫ. Melius enī erat eligere tormentū
quo ꝑ se feditatē eternā nō atrahit: q̄ pctm̄ qđ cū feditate su
a dolores eternos iūgit. ⁊ certe o miser hō ipsa sola plꝰ est vitā
da peccati feditas: q̄ quelibet tormentorꝝ immanitas. Quip-
pe in peccando fedissima ꝑuersitate preposuisti te deo creatori
tuo Nihil iniustius in tolerando peccatorum tormenta: ordi-
ne pulcherrimo subicit se factura factori suo quo nichil est iu-
stius. O hō quo euanuit hūanitas tua quo deuenit rō tua: Di
diceras qm̄ q̄ facit pctm̄ seruus est peccati / et pctm̄ fecisti

De triplici abisso: Ca.xxv.

O Inaudita insania: scienter peccare. Sciebas qr es spūs vadens z nō rediens. z in peccati abissū irremeabilē z sine fundo iniecisti. Vere abissus pctā mea sunt. qr incōprehē/sabilia sūt pondere et profunditate. et inestimabilia sine nu/mero z īmensitate. O abissus abissū inuocat. o peccata mea tormentat quoqz qbus me seruatis abissus sunt qr infinita z oīno incōprehensibilia sunt. Est et tertia abiss⁹: et ipsa nimis terribilis. Judicia dei abissus multa qr supra humanū sensuz occultat. Vt super me timor: sup timorē. dolor sup dolorē. ab/issus abissū in voce catharatarū dei inuocant. qr pctī abiss⁹ ab issū tormentoꝝ meretur quod iudicia dei pronunciant.

De tribus abissis Ca.xxvi.

A Bissus iudicioꝝ dei sup me. abissus inferni subtus me abissus peccatoꝝ est intra me. illā q̄ sup eminet timeo ne in me irruat. et me cū abisso mea in illa que subtus me pa tet obruat. vbi tormenta: pctā nūq̄ delebūt. sz pctā sup me tor menta tenebūt. miser cui peccaui: quo abii a scō tuo: et quo fu gi a facie tua: certe et si ego nequiter fugi te/z in abisso mea dānabiliter abscondi me. ibi quoqz vides me. Quis eni nisi tu ad remittendū mouit aīaz meā. bone dn̄e tu pulsasti et excita sti eā in abisso delictoꝝ suorū velut in luto dormiētē. tu concus sisti torpētē. tu solicitasti negligentē. tu fecisti penitentē. vnde iocūdabatur et dolentē: vnde delectabatur bone deus oīa hec fecisti in abisso. exaudi ergo clamantē de abisso. a te benignis sime peccata mea nō abscondo. corā te nō defendo: sed ostendo nō excuso: sz accuso. ego sū reus. ego ipse sū accusator me⁹. nō accuses me qui fecisti me. solus suffeci ad peccandum: solus sufficiā ad accusandū. solus ad penitendū. sz vn̄ deus tātoruz criminū correctio. Vn̄ tibi tātoꝝ sceleꝝ satisfactio: precipitare miser homuncio in profūdū īmoderate mesticie q̄ sponte preci pitat⁹ es ī baratrū horrēdū neqcie. obruere īfelix mole terribil' doloris. q̄ libēs corruisti ī cenū īfernalis fetoris obuoluere ite/rū nolēs obrute tenebris īcōsolabilis luct⁹: q̄ volēs pnolut⁹ es ī voragīe tā sordide luct⁹ voluta te ī gurgite amaritudīs: q̄ vo lutat⁹ es ī volutabro tpitudis. fror horribil'. dolor terribil' meror

inconsolabilis.aggregate vos super me.irruite.obruite.ꝑtur
bate.obuoluite.possidete. Iustū est torquere reū.vēdicate deū
presentiat fornicator inferni tormenta q̄ meruerit.pregustet
quod preparauerit.bibat quod nutriuit.assuescat quod est pal
surus.consolatio.sanitas.leticia.nolo vos:nisi forte peccati ve
nia reduxerit vos.procul estote ante mortē:nisi forte indulgē
tia reuocet vos ante mortē. Impossibile est non fiere pctōrē
vel hic vel in futuro. Sit itaqʒ pñia continua.amara.comes
etatis mee.cōtinuus dolor.insatiabilis terror vite mee.sit me-
ror et acerbus luctus.infatigabiles tortores iuuentutis et se-
nectutis mee. Vtinā ita sit:oro.desidero vt ita sit. Si enī non
sū dignus oculos ad celum leuare orando:certe nō sū indign⁹
eos vel plorando cecare Si confunditur mens mea pudore cō
scientie.rectū est vt confundatur turbine luctuosi doloris et
tristitie. Si timet exhiberi añ ꝯspectū dei sui.iustū est vt habe
at ante ꝯspectū suū tormēta sceleris sui respira o peccator. res
pira tandē aliqñ et fuge ad ipsū quē offendisti deū.fuge inq̄
ab irato ad placatū.memēto iuste ⁊ benigne deus. memento
qꝛ misericors es ⁊ creator ⁊ recreator meus.si iudex es ad iudi
candū reū tuū es et dñs ad tuendū seruū tuū.es et creator ad
seruādū credētē ⁊ baptisatū. Ne ergo memineris dñe bone iu
sticie tue aduers⁹ peccatorē tuū:sʒ memor esto benignitati tue
erga creaturā tuā. Ne memineris irā aduers⁹ reū:sʒ memor esto
miserationis aduersus miserū. Scio quidem et fateor qꝛ verū
est ꝙ cōscientia mea meretur dānationē.et pñia non sufficit
ad satisfactionē. Parce ergo tu dñe bone q̄ es salus q̄ nō vis
mortē peccatoris.parce peccatrici aīe mee deus.in te pono spē
meā.et tibi cōmitto aīaʒ meā.custodi eā dū dormio. salua eā
dum aliud facio/⁊ vide eā memēto eius dū ego obliuiscor.sum
peccator.sū miser.sʒ peccasse me doleo.⁊ cognosco me miserū
misericors deus miserere mei humilis

Quid sit peccare Ca.xxvii

PEccare est deum exhonorare.⁊ homo facere non debet
etiā si necesse esset perire/ꝗcquid deus nō vult.heu me
heu me:peccaui.deū exhonoraui.oīpotētē prouocaui.peccator
quid feci.q̄ mala feci:ve mala agenti·ve bona negligenti Ve

de ira oīpotentis dei.ne irruas super me.ira oīpotētis dei: vbi poteris capi in me? Nō est qđ te possit tolerare in toto me.

Quō peccator respirare debet ad peccata sua Ca.xxviii.

Deus cuius bonitas nō exhauritur.cuius mīa nō exinanitur.cuius scientia nō deficit.cui⁹ potestas quod vult efficit. Vnde potero respirare: q sic ob peccata mea cogor desperare. Nā si irascaris peccātibus.soles tñ benigne dare consilium petentibus.doce me dñe vnde debeā spare: vt possim orare. Nāqz volo sed nescio propter ignorātiā meā.nec possuz propter duriciā meā.cogor sperare propter iniquitatē meā.scio quidē ꝛ fateor qꝛ merito patior qđ sponte subii.et iuste non exaudior qꝛ nō obediui. Vtiqz bone dñe peccaui. Verūtamē nec te odi.nec detestor bonitatē tuam

Oratio pulcerrima ad laudē et gloriam dei et omniū sanctorum Ca.xxix.

Suscipe sancta trinitas vnus deus hāc oblationē psalmorū et orōnē quā ego indignus peccator tibi offerre cupio ad laudē et gloriā noīs tui.ꝛ honorē ꝛ venerationē sācte genitricis dei marie/ꝛ sanctorū angelorum atqz archangeloꝝ michaelis.gabrielis.raphaelis/et omniū nouē ordinū angelorū sanctoꝝ.tronoꝝ.dñationū principatuū.potestatū.virtutū cherubin et cheraphin.millienoꝝ miliū q astant ante conspectū dei.ꝛ illius angeli in cuius custodia ego sum constitutus. ꝛ oīm celestiū virtutū/et oīm sanctorū patriarcharū. apostolorū.martirū.confessoꝝ.virginū et oīm sanctorū pro oīb⁹ peccatis meis preteritis.pñtibus et futuris ꝛ pro omnibus angustiis ꝛ necessitatibus meis/ꝛ infirmitatibus meis corporalib⁹ seu spiritualibus.et pro patre meo et pro matre mea.et fratribus et sororibus meis.et pro oībus propinquis et ꝯsanguinitate coniūctis. Necnō et pro oībus q mei peccatoris memoriā in suis orōibus hñt.ꝛ p quibus orare iussus sū.ꝛ quibus peccata mea confessus sū.et pro infirmis et captiuis.et pro oībus congregationib⁹ sctōꝝ et p aīa patris mei. Simonis ꝛ p aīabus oīm fideliū defunctoꝝ.vt defūcti consortiū regni celestis. viui spaciuz penitentie: et indulgētiā peccatoꝝ: et grāz dei et liberatōez ꝛ angustiarū.ꝛ necessitatē suaꝝ corporaliū siue spūaliū p hāc orōēz et hos psalmos cōsequi mereātur, Per christū.

ꝙ vnicuiqꝫ constitutus est terminus quē
preterire nō poterit Ca:xxx.

Exibit spiritus meus et reuertetur in terrā suā. in die il-
la peribūt oēs cogitatōes eoꝝ. o quot et quanta morta-
les de hūane promissionis incertitudine cogitāt. et sub repen-
tine mortis articulo q̄ cogitauerunt euanescunt. sicut vmbra
declinās ablati sūt. Sed excussi sunt sicut locusta. exibit spiri-
tus meus. ergo nō volūtarius sed inuitus. q꞉ cū dolore dimit-
tit q̄ cū amore possidit. velit aūt aut nō velit. cōstitutus ei ter-
minus venit qui preteriri nō poterit. in quo terra reuertetur ī
terram. Scriptū est enī terra es: et in terrā reuerteris natura
le siquidez est ꝙ materiatū in materiā resoluatur. Auferet er-
go spiritū meū et deficiet et in puluerē suū reuertetur. cū autē
morietur homo hereditabit bestias serpentes ⁊ vermes. omnes
aūt in puluere dormient. ⁊ vermes operient eos. sicut vestimē-
tū sic comedet eos vermis. et sicut lanā sic deuorabit eos tine-
a. quasi putredo consumendꝰ sū vt iob. ⁊ quasi vestimentum
quod comeditur a tinea. putredini dixi: pater meus. mater et
soror mea vermibus. homo putredo. ⁊ filius hoīs vermis. O
ꝙ̄ turpis pater. ꝙ vilis mater. ꝙ abominabilis soror. cōceptus
de fetore p ardorez libidinis. putrescit citius cadauer ꝙ̄ fune-
bres vermes assistant. Viuus producit fecē. ⁊ iā mortuus pro-
ducet fetorez et putredinez. viuus amicus hoīez impugnauit
mortuus vermes plures impugnabit. Quid ergo fetidius hu-
mano corpore: quid horribilius hoīe mortuo: cuius gratissimꝰ
erat āplexꝰ in vita: molestꝰ etiā erat aspectꝰ eiꝰ in morte. quid
ergo psūt diuitie: qd epule: quid delicie: nō liberabūt a morte
nō defendent. nō eripient a fetore qui modo sedebat in trono
curiosꝰ: mō iacet despectꝰ pꝰ mortez in tumulo. qui mō iacebat
ornatꝰ in aula: mō sedet īmūdꝰ in tūba. qui mō vescebatᷣ deli-
ciis in cenaculo: mō cōsumitᷣ a vermibus in sepulchro.

De vindicta impii. Ca.xxxi.

Vindicta carnis impii vermis et ignis. vterqꝫ duplex ī-
terior: qui rodit ⁊ vrit cor exterior. qui rodit ⁊ vrit corpꝰ
vermis eoꝝ nō morietᷣ: ⁊ ignis nō extinguetᷣ. dedit dn̄s ignez
⁊ vermez in carnes eoꝝ vt vrātᷣ vsqꝫ in sempiternū. Vermis

cōſcie tripliciter lacerabit. afficiet meōria . turbabit pñia. torq̄bit anguſtia. Veniēt ei in cogitatōe pctōꝝ ſuoꝝ timidi. ⁊ trāſcendēt eos ex aduerſo īiquitas eoꝝ: dicētes. qd profuit nobis ſuperbia noſtra. ⁊ iactācia diuitiaꝝ qd ꝯtulit nobis? trāſierūt illa tanq̄ vmbra ⁊ ſicut nauis ptrāſiēs fluctuātē aquā: cuius cū preterierit nō eſt inuenire veſtigiū. ſic et nati deſinimus eſſe. virtutis quidē ſignū valemus oñdere nullū ſʒ malignitate noſtra. ꝯſūpti ſum⁹. ingenti ꝑturbatōe recogitabūt q̄cūqꝫ ī imā delectatōeʒ ſe ingeſſerūt. vt ſtimulus memorie pūgat ad penā: quos aculeus nequicie ſtimulauit in culpam

De planctu dānatorum: Ca. xxxii

Dicent intra pniaʒ agētes. Errauim⁹ a via veritatis. ⁊ iuſticie lumē nō luxit nobis. tūc incipient dicere montibus / ſup nos cadite / ⁊ operite nos. penitebūt ad penā: ſʒ nō ad pene ꝯſūptōeʒ / vel huiuſmodi iuſtū eſt ei vt q̄ voluerūt cū potuerūt: cū volēt nō poſſint. Dedit ei deus eis locū pnīe. ⁊ ipſi abuſi ſūt eo. Ita diues illeq̄ cū cruciabat ī inferno ī flāma: dicebat abrahā rogo te pater vt mittas lazaruʒ in domū patris mei. habeo eī quiqꝫ fratres et dicat eis ne ipi veniāt in hūc locū tormentorū. ſʒ cū abrahā reſpondiſſet. hñt moyſen ⁊ pphetas audiāt illos. ſubiūxit. nō pater abrahā. Sʒ ſi quis ex mortuis ierit ad eos pniaʒ agēt. agebat ei ⁊ ipe pniaʒ in inferno. ſʒ q̄ cognoſcebat illā eſſe inutilē: rogabat vt annūciaret fratribus ſuis. quatin⁹ agant pniaʒ in hoc ſeculo fructuoſā. quia tunc prodeſt homini penitere cū poteſt peccare.

Quō ſuppliciū erit malis intueri gl'iaʒ ſctōꝝ Ca. xxxiii

Videtes turbabūtur tiore horribili gementes pre anguſtia ſpūs et dicentes. quos aliq̄n habuim⁹ in deriſū: ⁊ ī ſimilitudinē improperii. nos inſēſati vitā eoꝝ eſtimabam⁹ inſaniā. et finē illoꝝ ſine honore. ecce quō cōputati ſūt inter filios dei et inter ſctōs ſors illoꝝ eſt. Suppliciū erit maloꝝ intueri gl'iaʒ bonoꝝ. Sʒ forte p⁹ finē iudicii. beati qdē viſuri ſūt reprobos in tormētis ſcdʒ illud. Letabit iuſtus cū viderit vindictā impioꝝ. reprobi vero nō ſūt viſuri hoꝝ gl'iaʒ. ſcdʒ illud Tollatur impius ne videat maieſtatē dei in gl'ia. talia dicent in inferno pctōres. q̄m ſpes impii tāq̄ lanugo q̄ a vento tollit

et tanq̄ spuma gracilis q̄ a pcella dispgit. ⁊ tanq̄ fum' a vēto diffusus ⁊ tāq̄ memoria hospitis vniu᷒ diei

De igne gehennali. Ca. xxxiiii.

IGnis gehenne nec lignis nutritur. nec flatu succenditur sz a deo creatus est. inextinguibilis enī ab origine mūdi. scriptū est eī. ignis deuorabit eū q̄ nō succendet. dr aūt esse sub terris scdz illud ꝓpheticū. Infernus aūt subter conturbatus est in aduentis tui occursū. sz oīs locus reprobis est penalis quocūqz vadūt reprobi sp secū deferūt cruciatū illū. quasi circa se tormenta incurrūt. producā inquit ignē de medio tui q̄ comedet te. Ignis aūt gehenne sp ardebit: ⁊ nunq̄ lucet. sp exuret et nūq̄ consumet. sp affiiet ⁊ nūq̄ deficiet. est autem apud inferos sūma tenebrarū obscuritas īmensa penaꝝ acerbitas. infinita miseriaꝝ eternitas. ligatis inquit manib᷒ ei᷒ ⁊ pedibus mittite eū in tenebras exteriores. ibi erit flet᷒ et stridor dentiū. Singula membra p suis peccatis suis incbūt tormenta/ vt in eo puniantur in quo deliquerūt. scriptū est enim Per que peccat homo: p hec et torquetur. vñ qui in lingua peccauerit: ⁊ in lingua cruciabitur. propter hoc clamabat. Pater abrahā miserere mei/ et mitte lazarū vt intingat extremuz digiti sui in aquā. vt refrigeret linguā meā.

Reprobi spirituali ⁊ corporali luce carebūt. Ca. xxxv.

REprobi vero nō solū exterioribus: sed etiā interioribus tenebris īuoluetur. q2 spūali pariter ⁊ corporali luce carebunt. Scriptū est enī Tollatur impius ne videat glām dei/ que sanctis tn̄ erit in lucē sēpiternaz. tantā aūt reprobi pene sustinebūt angustiā: vt vix cogitare aliquid valeant preter penas. sz illuc dirigēt impetū cogitatōis vbi sentient vim doloris. Sane discipulus quidē fertur apparuisse magistro suo p' morte/ quē cū magister itelexisset esse dānatū quesiuit ab eo si alique questiones apud inferos verterētur. qui fertur respōdisse apud inferos queri solūmō quid nō sit pena. Sz salomō ait Neqz opus. nec ratio. nec scia. nec sapientia apud inferos: quo tu properas. Erit in tenebris tāta mētis obliuio. tanta cecitas animi tāta ꝯfusio rōis: vt vix vel nūq̄ possint assurgere nedū ad cōfitēdū valeāt respirare. nā a mortuo tāq̄ ab eo qui

Redeunt aliqui ... vt ... spus ... dni ... [illegible]

nō est petit confessio. Scriptum est enī nō mortuus nec infernus confitebuntur tibi: nec mors laudabit te.

Quis sit ordo in inferno. Ca. xxxvi.

D Imitte me l. dixit iob. ut plangā paululū dolorē meū a. u. et. n. te. a. t. t. et. o. m. c. t. m. et. t. u. v. m. et. n. o. sz sempiternus horror inhabitās. Ordo quidē erit in q̄titate penarū qr in qua mensura mensi fuerint: remetietur eis. Ut q̄ grauius peccauerunt grauius punientur. Potētes potēter tormenta patiūtur. Sed ordo nō erit in qualitate rerū qr de aquis niuiū descendēt ad colorez nimiū. z subita cōtrariorū mutacio grauiorē inferet cruciatū. experimēto cognoui q̄ adust⁹ si frigidū stati adhibeat ardentiorē sentiat cruciatū.

q̄ mors in inferno erit immortalis. Ca. xxxvii.

S Icut oues in inferno positi sūt: mors depascet eos. Dicitū est hoc ad similitudinem iumentorū q̄ nō radicitus herbas euellūt: sz sūmitates solūmō carpunt z iterū herbe renascūt ad pastus. sic impii quasi morte depasti reminiscēt ad mortez ut eternaliter moriantur. sic incōsūptū ticii spq3 renascens nō perit: ut possit spq3 perire. ita tūc erit mors īmortal' tūc viuent mortui q̄ in te sūt mortui. querūt mortē hoīes z nō inuenīēt eā desiderabūt mori: et fugiet mors ab illis. o mors q̄ dulcis quibus tā amara fuisti. te solā desiderabūt z optabunt qui te solam vehementer oderūt.

q̄ in inferno nulla est redēptio. Ca. xxxviii

N ullus ergo sibi blādiat' et dicat. qr deus nō in finē irascetur nec ineternū īdignabitur: sz miserationes ei⁹ super oīa opa ei⁹. q̄ ideo nat⁹ est nō abliuisc̄it misereri: z nequaquā eorū q̄ fecit odiuit. assumēs in argumentū erroris qd̄ dicit dn̄s p prophetā. Cōgregabūt' in ꝯgregatōe vnius fascis in lacū et claudentur in carcere. et p⁹ multos dies visitabūt' homo peccauit ad tp̄s nō ergo puniet eū deus ineternū. O spes inanis. o falsa presūptio. nō credat frustra errore deceptus: quod aliquo precio sit redimēdus. qm̄ in inferno nulla est redēptio. cōgregabūtur ergo pctōres in lacū z claudēt' in carcere. sz infernī. in quo sine corporib⁹ vsq3 ad diē iudicii torq̄būtur. et p⁹ dies multos post q̄ resurgēt cū corporibus in nouissimo die visitabūt': nō ad salutē: sz ad vindictā. qr p⁹ diē iudicii grau⁹ pu

niētur cū alibi dicatur. Visitabo iniquitates eoꝝ. et in. v. p. eꝰ
orū predestinatis deus irascitur tp̄aliter. qꝛ flagellat filiū quē
recipit. de quibus illud accipitur. Nō in finē irascetur ⁊c. Re-
probis autē irascitur eternaliter. qꝛ iustū est vt quod impius
in suo p̄euaricatur eterno: deus vlciscatur in suo. Nā licet pec
candi facultatē omittant / ipā tñ nō dimittent voluntatē pec
candi. Scriptū est enī. Superbia eoꝝ q̇ te oderūt ascendit sꝑ
nō inclinabūtur reprobi iā desperati de venia. sꝫ malignitas
odii tantū in illis excrescet / vt velint oīno nō esse. Maledicent
altissimo. ⁊ blaphemabūt excelsū cū querentes eū malignū q̇
creauit eos ad penam / ⁊ nūq̄ inclinetur ad veniā. Audi iohānē
in apocacalipsi dicētē. Grādo magna descēdit de celo i hoīes
⁊ blasphemabāt hoīes deū ꝑpter plagā grādinis. qm̄ magna
facta est vehemēter. Volūtas aūt dānati licet amiserit ꝓtātis
effectū sꝑ tñ habebit malignitatis affectū et ipā erit ī iferno
suppliciū q̄ fuerat in mūdo pctm̄. Impiꝰ ergo qꝛ sēꝑ habebit
reatū ex culpa sꝑ sētiet ꝯtra se cruciatū ex pena. qꝛ qđ ipē ꝑ pe
nitentiā nō deluit: deus indulgentiā nō remittit.

Quō deus veniet iudicaturꝰ terrā Ca xxxix

Statim aūt post tribulationē dieꝝ illoꝝ sol obscurabi
tur: ⁊ luna nō dabit lumē suū. ⁊ stelle cadent de celo. et
u. c. m. et tūc apparebit signū hoīs in celo / ⁊ plangent se oēs
tribus terre. reges et principes et diuites escendent in speluū-
cas ⁊ in petris montiū. ⁊ dicūt montibꝰ cadite super nos ⁊ ab-
scōdite nos a facie sedentꝭ sup thronū. ⁊ a facie ire. qm̄ veniet
dies magnus. ⁊ q̇s poterit stare: ⁊ mittet angelos cū tuba. m.
magna. ⁊ cōgregabūt electos a quatuor celi ventis. ⁊ tūc ipē
dñs in iussu ⁊ in voce archangeli / ⁊ in tuba descendet de celo.
⁊ oēs q̇ in monumentis sūt audient vocē filii dei / ⁊ procedent
boni in re. vite. mali aūt in resurrectiōē iudicii. mors et infer-
nus mortuos suos q̇ in ipis erūt. vt vidit omnis oculus / ⁊ qui
eum pupugerūt si. ho. ve in nubibus cum potentia magna.
Veniet autē dñs nō solū cū angelis: sꝫ etiā cū senioribus po
puli sui. Sedebūt ei ipi sup sedes iudicātes xxii. tri. isra. Acci
piant inquit donec throni positi sint ⁊ antiquis dierū. sed et
vestimētū eiꝰ q̄si lux cādidū. ⁊ capilli capitꝭ eiꝰ q̄si lana mūda

thronus eius flāma ignis. ascēsus ei⁹ ꝛc. ps. Deꝰ noster mani feste veniet ꝛc. In math. Venient aūt ad eū oēs gentes ꝛ sepa rauit eos ab inuicē sicut pastoꝛ sepat oues ab hedis. et statuet quidē oues a dextris ꝛ hedos a sinistris. Dicet aūt eis qui a dex tris erūt. venite benedicti ꝛc. eis aūt q̄ a sinistris: dicet. Disce dite a me maledicti: ite in ignez eternū qui preparatus est dia bolo et angelis eius. ibi erit fletus et gemitus. vlulatus. cruci atus. stridoꝛ et clamoꝛ. timoꝛ et tremoꝛ. doloꝛ et laboꝛ. ardoꝛ et fetoꝛ. obscuritas et anxietas. acerbitas ꝛ asperitas. calamitas et egestas angustia et tristitia. obliuio et cōfusio: toꝛsiones et punctiones. amaritudines ꝛ terroꝛes. fames et sitis. frigus sulphur/ ꝛ ignis ardens.

Incipit tabula huius presentis opusculi

Inuitat actoꝛ hui⁹ opusculi pctōrez ad q̄rendū deū. Ca. i.
Quod sit inaccessibilis lux vbi deus habitat. c. ii.
Quod in deo sit armonia. odoꝛ. sapoꝛ. bonitas pulchritudo in effabili modo. ca. iii. De affectu anime in deū ca. iiii.
Quot et quāta sunt fruentibus deo ca. v.
Quod in deo sit gaudiū plenū quod promittitur. ca. vi.
Oratio serui dei se totū deo cōmittentis ca. vii.
Consideratio periculoꝛum ca. viii. De causis quibus excitamur ad amoꝛem dei. c. ix.
Ad accendendū amoꝛem dei in se ca. x.
Quantū debeat creatura creatoꝛi suo ca. xi.
Oratio serui dei de se similiter scientis ca. xii
Oratio ad ihesū crist nm pro desiderio ipsius c. xiii
Cōquestio peccatoꝛis. c. xiiii. q̄ amara res sit pctm̄. ca. xv.
De quadā āmonitione hn̄da īter alias virtutes ca. xvi
Exponit coram deo miseriā suā c. xvii
Peccatoꝛ aīam suā alloquitur. ca. xviii. In quo possit respirare pctōꝛ. ca. xix. De captiuitate et miseria hoīs. ca. xx
Quā prompti sumus ad malū q̄ lapidei ad bonū c. xxi.
Imprecatur vt aīa peccatis obrupta liberetur ca. xxii.
Consideratio districti iudicis ca. xxiii: Lamentatio pctōris seipm̄ punientis. ca. xxiiii. De triplici abisso ca. xxv.
De tribus abissis. xxvi. Quid sit peccare ca. xxvii.

Quō pctōr respirare debet ob pctā sua.c.xxviii. Orō pulcher
rima ad laudē ⁊ gl'az dei et oīm sctoꝝ.c.xxix. Quod vnicuiqꝫ
cōstitutus est terminusquē preterire nō poterit.ca.xxx. De
vindicta impii.ca.xxxi. De planctu dānatoꝝ ca.xxxii.
Quō suppliciū erit malis intueri gl'az sanctoꝝ ca.xxxiii.
De igne gehēnali.ca.xxxiiii. Reprobi spirituali et corꝑali
luce carebunt.ca.xxxv. Quis sit ordo in inferno ca.xxxvi.
Quod mors in inferno erit immortalis ca.xxxvii.
Quod in inferno nulla est redēptio ca.xxxviii.
Quomodo deus veniet iudicaturus terram ca.xxxix.

Meditationes beati Anselmi: incipiunt feliciter

TErret me vita mea. Nanqꝫ diligēter excussa: appa
ret mihi aut pctm̄ aut sterilitas fere tota vita mea
⁊ si quis fructus in ea videtur/ sic est aut simula
tū aut imꝑfectū/ aut aliquo mō corruptū/ vt nō possit placere
deo. Ergo opctōr vita tua iā nō fere tota sed certe tota/ aut in
pctō ē dānabilis aut īfructuosa et cōtēptibilis. sꝫ quid separo
īfructuosā a dānabili: vtiqꝫ si ē infructuosa est dānabilis: Cō
stat eī et veritas dicit. Oīs arbor q̄ nō facit fructū bonū exci/
det ⁊ in ignē mittet. Deniqꝫ si qd ago vtile prorsus nullaten⁹
illud cōpēso alimentis corporis q̄bus abutor. Sꝫ q̄s pascit pe/
cus qd nec tm̄ prodest ꝙ̄tū ꝯsumit: tu benignissime deus. tu nu
tris et expectas tuū inutilē vermē ⁊ fetorē fetēte pctīs. ꝙ̄ tolle
rabilius canis putrid⁹ fetet hoīb⁹ ꝙ̄ aīa peccatrix deo. ꝙ̄ infe/
licius illa deo. ꝙ̄ hoīb⁹ ille. Heu nō hoīe sꝫ opprobriū hoīꝫ. vi/
lius pecore. peius cadauere. tedet aīaꝫ meā vite mee. viuere e/
rubesco. mori ꝑtimesco. Quid ergo tibi restat. O pctōr nisi vt
in tua tota vita plores vitā tuā ipsa tota se ploret totā Sꝫ es
in hoc quoqꝫ aīa mea miserabilis et miserabiliter miserabilis
q̄r nō tm̄ dolet, ꝙ̄tū se noscit/ sꝫ si secura torp et velut q̄ patia
tur ignoret. O aīa sterilis. qd torpes aīa peccatrix: dies iudi/
cii venit. instat dies dñi. magnus dies instat. dies velox nimis
dies ire et tribulatōis/ ⁊ angustie. dies calamitatis et miserie.
dies tribulatōis. dies tenebraꝝ et caliginis. dies nebule ⁊ tur
binis. dies tube ⁊ clangoris. O nox peccatri. s. deo amara, quid

dormitas:aīa putrida vel tepida et digna euomi quid dormi⁹
tas quis non expergiscitur:qs nō tremit:dormis ad tantū to
nitruū non.sʒ mortu⁹ es.arbor īfructuosa vbi sūt fruct⁹ tui:
arbor digna securi ꝛ igne digna succedi ꝛ succēdi.q̇ sūt fruct⁹
tui:vtiqʒ spine pungētes et amara pctā q̄ vtinā sic te pungē-
do et te penitēdo pūgerent.vt confringerēt:sic amarescerēt vt
euanescerent.Forsan paruū quid putas aliquod pctm̄. Vti-
nā districtus iudex idipm paruū existimaret Sed heu me nō
oē pctm̄ p preuaricationē deū exhonorat:qd ergo peccatū au-
debit dicere pctōr puū:deū exhonorare quādo est puū:O lig-
nū aridū et inutile eternis ignibus dignū.Quid rn̄debis in il
la die cū exigetur a te vsqʒ ad ictū oculi oē tp̄s viuendi tibi im
pensū qualiter fuerit a te expensū:tūc quippe cōdēnabitur q̇c
qd inuentū erit ī te opis vel ocii sermonis ꝛ silentii vsqʒ ad mi
nimā cogitatōēʒ etiā qd nō vexisti si nō fuerit ad dei volūtatē
impensū vel directū Vide quot peccata prorumpent ex īprouiso
quasi ex insidiis q̄ mō nō vides.certe plura/etiā forte terribili
ora his q̄ nunc vides:q̄ nūc non esse mala putas/que nūc esse
bona credis:nudata facie apparebunt illic nigerrima ve pul-
cherrima.Ibi proculdubio recipies prout gessisti in corpore.
tunc cū iā nō erit tp̄s misericordie.tūc cū pn̄tia nō recipietur
īmūdicia non expuetur neqʒ pmutetur hic.cogita quid gessisti.
qd oporteat rn̄dere et recipe.si multa bona pauca mala:mul-
tū gaude.si multa mala pauca bona.multū luge.O inutilis
pctōr tibi nō sufficiūt hec ad mouendū rugitū.an nō sufficiūt
ad eliciendū sāguinē et medulas in lachrimas:ne est mirabi-
lis duricia ad q̄ cōfringēdā leues sūt tā grauissimi malei:
O insensibilis torpor.ad quē excitandū paucū est tā terrificū
tonitruū.pctōr inutilis satis hec tibi debēt esse ad continuan-
dū luctū.sufficere tibi pn̄t ad ꝯtinuādas lacrimas. Sʒ quid
debeo de grauedine/ꝛ magnitudine īminētis miserie q̇cq̄ dis-
simulādo tacere/ꝛ oculis aīe mee furari.an vt improuisi irru
unt repentini dolores vt subito ingerāt intollerabiles tempe
states.certe nō sic expedit peccatori si ei dixero q̇cq̇d potero ex
cogitare nondū ad id qd res est poterit ꝯpari igitur deducant
oculi mei lachrimas per diē et noctē et non taceant.auge ergo
peccator auge superioribus erumnis pondus.adde terrorem

vlulatus sint tibi vlulat⁹. Nā ipe te iudicabit ad cuius ɋtinē
ti ī spectat q̄cq̄d inobediēs deo aut preuaricator peccat: qui mi-
chi bonū p malo reddidit. cui ego malū p bono. q̇ nūc patien-
tissim⁹ / tūc districtissi⁹. clem̄tissi⁹ nūc iustissi⁹ tunc. Heu me
cur peccaui: heu me cur peccaui: deū inhonorari. oīpotentē pro
uocaui. peccator quid feci: cui feci ꝙ male feci. Ve ve ve mihi
O dei oīpotentis ira: vbi poteris capi: in me nō est qđ te pos-
sit tollerare. ve michi si sup me irruat dei oīpotētis ira angu-
stie hinc erunt. accusan̄tia peccata. inde fremens iusticia subt⁹
patens horridū chaos inferni insuper iratus iudex. it⁹ vrēs cō-
scia. foris ardēs mūd⁹ iust⁹ vix saluabit: pctōr reph̄ēs⁹ ī ꝙ ptē
se premet ɋstrict⁹ vbi latebo / vbi appebo: latere erit īpossibile
apparere ītollerabile. illud desidero. ꝛ nūꝙ erit. istud execrabor
et vbiq₃ erit. q̇d erit tunc: q̇s te eruet de manibus viuētis dei:
Vñ michi ɋsiliū: vñ salus: quis est q̇ dr̄ magni consilii ange-
lus: q̇s est qui dr̄ saluator ꝛ nomē ei⁹ vociferā: ipe est ies⁹ sal
uator. ipe idē est iudex inter cui⁹ manus tremo. Respira iam o
peccator. respira ne perderis spera in eo quē times aufuge ad
eū a quo iā fugisti. īuoca iportune quē supbe puocasti. iesu ie
su ppter hoc nomē: fac michi scđ₃ nomē tuū. iesu obliuiscere
supbū puocātē. nomē dulce nomē delectabile. nomē ɋfortans
pctōrē nomē vere spei. Quid eī est iesus nisi saluator: Ergo
iesu ppt̄ temetipʒ esto michi iesus. q̇ me plasmasti ne pereā. q̇
me redemisti ne ɋdēnes. q̇ me creasti tua bonitate ne pereat o-
pus tuū mea iniq̇tate. Rogo piissime ne pdat mea iniquitas:
qđ fecit oīpotēs tua bonitas Recognosce benignissīe qđ tuū ē. ꝛ
absterge qđ alienū est. Jesu miserere dū tps ē miserēdi. ne dā
nes ī tpe iudicādi. Que nā tibi est vtilitas in sāguine meo: si
descēdo in eternā corruptōez: Nō eī mortui laudabūt te dn̄e:
neq₃ oēs qui descēdūt in īfernū. Si me admiseris intra latissi
mū tue mīe sinū: nō erit angustior ppter me dn̄e: Admitte er-
go desideratissime iesu. admitte me intra numeꝝ electoꝝ tu-
oꝝ: vt cū illis te laudē. te pfruar / ꝛ glorier ī te inter oēs qui di
ligūt nomē tuū. qui cū deo patre et spiritu sācto gloriaris per
interminata secula. A M E N.

St Augustin

141 ff. de 36 lignes

Hain 1954

